

Tov. Väinö Tanner lausui pääkohdittain seuraavaa:

Toisinaan antaa jokin tuokiokuva havainnollisemman käsityksen asioista kuin laajat puheet. Semmoisen tuokiokuvan tarjosi kiihoituslain ja puserolain käsittely eduskunnassa viime viikolla. Molemmat poikkeuslait oli tähdätty oikeistoa vastaan, jokatarkoituksena senvuoksi vastusti, saaden kuitenkin vain 26 ääntä. Vasemmisto taas, joka yleensä on periaatteessa poikkeuslakeja vastaan, kannatti niitä ottamatta kuitenkaan osaa keskusteluun. Oikeisto oli täysin eristetty ja ajettuna puolustusasemiin. Viime vuosien taustaa vasten katsottuna tarjosi kaikki tämä oudon näyn. Miten tähän asemaan on tultu, sitä halusi puhuja selostaa.

Viime vaalit muodostivat taitekohdan sisäpolitiikassamme. Niihin käytäessä mainitsivat oikeistolaiset käytävän ratkaisuun punaisen ja valkoisen välillä. Meidän taholtamme torjuttiin tämä käsitys selittämällä taistelua käytävän kansanvallan ja diktatuurin välillä. Vaalien tulos oli kaikin puolin edullinen. Paitsi sitä, että sos. dem. puolue vahvisti huomattavasti omia asemiaan, saaden eduskunnassa käsiteltäviin asioihin nähden aivan toisenlaisen otteen kuin aikaisemmin, vahvistettiin myös kansanvallan asemaa huomattavasti. Tärkeätä oli myös, että vaalien nojalla entinen porvarillinen rintama ammuttiin hajalle. Oikeisto, joka sitä ennen oli asiain johdossa, on nyt täysin eristetty.

Taistelu kansanvallan ja diktatuurin välillä jatkuu. Ulkomaisen esikuvien innoittamana meikäläinen diktatuuripuolue ikk harjoittaa jatkuva ti valheellista kiihoitustaan asiansa hyväksi. Puhuja selosti demokratian etuja hallitusmuotona samoin kuin nyky-~~oikeistoa~~ sitä, mitä kansat siltä nykyoloissa odottavat. Hyökkäykse demokratiaa vastaan ovat kuitenkin haettuja. Niiden tukeiseksi

koetetaan kerätä yhteen kaikki yhteiskunnassa nykyään vallitseva tyytymättömyys.

Puhuja kuvaili sitten tarkemmin diktatuurimiesten taktiikkaa samoin kuin niitä uusia työväenystävällisiä säveleitä, joita sillä taholla nyt saadaan kuulla. Hän esitti otteita tri Hertzin pitämästä puheesta, jossa luvataan kaikkea ystävällisyyttä entisille punakaartilaisille, jos nämä liittyvät sinimustain joukkoon. Uskooko kukaan tähän yhtäkkiä puhjenneeseen työväenystävällisyyteen? kysyi puhuja. Vielä vuosi sitten hekumoitsivat sanat miehet kansalaissodan muistoissa, eivätkä löytäneet kyllin räikeitä värejä maalatakseen työväenluokan osallisuutta siihen.

Ikl:ää ei kukaan viitsi^{si} ottaa vakavalta kannalta ~~rikko~~ ellei sen olisi onnistunut soluttaa virkamiehistöä ja ennenkaikkea suojeluskuntain johtoa, siinä piilee sen vaara. Miten demokratian on tällaiseen rikolliseen toimintaan suhtauduttava? Mikäli on kysymys aatteen levitystyöstä, on sos.-dem. puolue ollut valmis sitä kommunisteillekin myöntämään, samalla vaatien, että valtiollisuuksien on tiukasti käytävä rikollisiin tekoihin kiinni. Tällaisia rikollisia tekoja on ik:n tilillä vaikka miten paljon. Puhuja viittasi esim. Mäntsälän ja Tampereen kapinoihin. Niiden johdosta olisi hallituksen ollut käytävä tiukasti rankaisemaan, mutta tähän päivään mennessä ei kumpaisestakaan ole vielä ketään rangaistettu. Rikoksetekijät saavat päinvastoin jatkaa rikollista toimintaansa.

Nyt näyttää kuitenkin käänne olevan tulossa. Yleinen kyllästyminen ik:n ärsyttävään ~~käytökseen~~ esiintymiseen on kasvattamassa samanlaisen myrskyn kuin aikoinaan kommunisteja vastaan. Hallituksen on herännyt toimettomuudestaan ja antanut eduskunnalle pari esitystä, joidentarkoituksena on hillitä pahinta menoa. Selostettuaan näitä uusia lakeja, huomautti puhuja niiden voivan muodostua haitaksimuillekin kansalaisille, jotka saavat muutaman liikakiihoit-

tuneen vuoksi tällä tavoin kärsiä. Mutta jos hallitukselta kerran vaaditaan tekoja, on sille annettava myös valtuuksia. Samalla on kuitenkin tiukasti vaadittava, että näitä valtuuksia myös käytetään, ja että lisäksi käydään myös ahdistamaan valtiojärjestystä vastaan epälojaalisia virkamiehiä ja suojeluskuntapäällystä vapauttaen ne toiminnastaan.

Kun meidän oikeistobolshevikejamme on ryhdytty ahdistamaan on saatu nähdä se huvittava ilmiö, että ik:n miehet ovat havainneet itselleen ^{edulliseksi} vedota demokratian periaatteisiin ja vaatia itselleen kaikkia kansalaisvapauksia. Ei demokratia kuitenkaan voi antaa hävittää itseään ~~edellä~~ demokraattisten periaatteiden vuoksi eikä semmoisten ainesten hyväksi, jotka itse eivät tunnusta demokratian pelisääntöjä.

Näiden ensimmäisten toimenpiteiden johdosta, jotka ovat kondistuneet ik:n rikollista toimintaa vastaan, vallitsee näiden piirissä suuri pelko. Sillä taholla odotetaan jännittyneenä, seuraako jatkoa ja johtako se enkä samantapaisiin seuraamuksiin kuin Virossa. Ik on menettänyt kokonaan aloitteensa ja on tätä nykyä puolustusasemissa. Nyt on kansanvaltaisten aineiden lopulta osoitettava, että niiden kärsivällisyys on lopussa, ja käytävä hyökkäämään sekä hävitettävä tämä rikollinen, ulkomailta lainattu liike.

Lopuksi puhuja kondisti kuulijoilleen voimaakaan vetoomuksen järjestäytymisen välttämättömyydestä, jos halutaan kohottaa työväenluokkaa parempaan asemaan.

Puhe palkittiin vilkkain suosionosoituksin.